

PROSEMINARIA I SEMINARIA MAGISTERSKIE 2021/2022

dla studentów kierunku **filologia polska**

dr hab. Zofia Dambek-Giallelis

zofia.dambek@amu.edu.pl

Laboratorium Dokumentacji Literackiej

Zapomniany wiek XIX

Zakres tematyczny seminarium obejmuje literaturę i piśmiennictwo pierwszej połowy XIX wieku (klasycyzm, romantyzm, biedermeier) i jej recepcję ze szczególnym uwzględnieniem prac dokumentalistycznych, krytyki źródeł i edytorstwa (przewiduję pracę z oryginalnymi edycjami z epoki oraz materiałami rękopiśmiennymi). Ważnym zadaniem jakie stawiam sobie i uczestnikom seminarium jest poszukiwanie inności XIX w., potraktowanie tej kultury jako kultury świata dawno utraconego i nieznanego. Zapraszam do lektury nie tylko utworów najważniejszych dla romantyzmu i jego późniejszej recepcji, ale także i tych, które popadły w zapomnienie, a w swoim czasie były chętnie czytane. W krąg moich zainteresowań wchodzi recepcja, obieg literatury i komunikacja literacka (szeroko rozumiana kultura życia literackiego). Stąd też mogę określić pola tematyczne zainteresowań badawczych:

- kwestia piśmienności i technologii pisania (technologia książki jako przedmiot badań i temat, odniesienia do grafosfery, rękopis a druk/ publikacja);
- biografie i biografistyka w XIX w. oraz jej dziedzictwo;
- pisarz w XIX w.: jego twórczość i warsztat/archiwum;
- „sawantki i bigotki”. Zapomniane autorki połowy XIX w. ze szczególnym uwzględnieniem ich własnej autorefleksji jako pisarek i intelektualistek, ich obecności w sferze publicznej;
- peryferie romantyzmu- perspektywa komparatystyczna (kraje południa Europy, romantyzm Ameryki Łacińskiej), w tym aspekcie szczególnie interesujące są „pomosty”, które łączą poszczególne zjawiska z różnych obszarów kulturowych.

Oczywiście pozostają otwarte także na inne propozycje.

Konsultacje: środa, 15:15-16:45, p. 412

prof. UAM dr hab. Magdalena Graf

magdalena.graf@amu.edu.pl

Zakład Gramatyki Współczesnego Języka Polskiego i Onomastyki

Język, literatura, kultura – miejsca wspólne

Problematyka seminarium będzie się koncentrować wokół zagadnień związanych z interferencjami zachodzącymi między językiem a współczesną kulturą i literaturą, obserwowanymi na różnych płaszczyznach najnowszej polszczyzny (przede wszystkim onimicznej, ale też leksykalnej, semantycznej, stylistycznej). Celem naszych spotkań będzie szerokie, wychodzące poza granice klasycznego językoznawstwa, spojrzenie na najbardziej interesujące zjawiska zachodzące we współczesnym języku polskim. Proponowana tematyka spotkań (i prac):

- **system onimiczny jako znak kultury** – systemy onimiczne różnych kręgów kulturowych, polityka nazewnicza, moda imiennicza (i jej granice), prawne i socjolingwistyczne konteksty zmiany imion i nazwisk;
- **współczesne nazewnictwo na usługach marketingu i reklamy** - perswazyjność nazw własnych (np. nazw firm, sklepów, produktów); globalne/lokalne lub nowoczesne/tradycyjne w nazwach własnych (np. artykułów spożywczych), gry językowe w nazwach własnych (uzualnych i literackich), np. humorystyczne zniekształcenia nazw, gry onimiczne, intertekstualność nazw własnych;
- **język literatury – językoznawca wobec literatury** (zarówno pięknej, jak i popularnej) – m.in. językowo-stylistyczna analiza tekstów wybranego autora, onomastyka literacka (nazwy własne w wybranych utworach literackich/twórczości wybranego autora), sposoby przekraczania/omijania tabu we współczesnej literaturze;
- **pisanie i czytanie miasta** – zarówno rzeczywistego, jak literackiego, dużego i małego (interesować nas będą ludzie, budynki, przedmioty, ikonosfera... funkcjonujące w miejskiej przestrzeni i konotowana przez nie semantyka); literackie obrazy miasta, wpływ ustawy dekomunizacyjnej na nazewnictwo miejskie, nazwy nowych obiektów/nowe nazwy obiektów (ulice, galerie handlowe, osiedla mieszkaniowe), językowy obraz przestrzeni miejskiej (np. perspektywa punktu widzenia a potoczne nazewnictwo miejskie);
- **leksyka wybranych pól semantycznych** (sport, moda, kulinaria, człowiek) – np. sposoby wyrażania doznań smakowych/węchowych/wzrokowych w tekstach poświęconych tematyce kulinarnej, językowy obraz zaburzeń odżywiania, człowiek i jego ciało w blogosferze podejmującej zagadnienia związane ze zdrowym stylem życia.

Konsultacje: środa, 15:15-16:45, p. 311

prof. UAM dr hab. Ewa Kaptur
ewa.kaptur@amu.edu.pl
Pracownia Leksykologii i Logopedii

Współczesny język polski w normie i w patologii

Seminarium adresowane jest do osób zainteresowanych zagadnieniami współczesnego języka polskiego, ujmowanymi głównie z perspektywy stylistycznej, semantycznej i leksykologicznej. W ofercie znajduje się również problematyka usytuowana w obszarze badań pogranicznych, analizujących związki językoznawstwa z literaturą lub kulturą. Kolejny krąg tematyczny dotyczyć będzie zaburzeń mowy i języka.

Proponuję następujące zagadnienia badawcze:

- Językowy i kulturowy obraz świata (np. kobiety, mężczyźni, dziecka, domu, przyrody).
- Leksyka wybranych pól semantycznych (np. nazwy barw, słownictwo kosmetyczne, polszczyzna konsumpcyjna).
- Artystyczna odmiana współczesnej polszczyzny (np. styl i język pisarza, językowe środki artystycznego wyrazu).
- Język w Internecie oraz w tekstach prasowych (np. kształt językowo-stylistyczny, szablonowość i oryginalność, kompozycja, stereotypy językowe).
- Moda językowa dawniej i dziś (także nazewnictwo).
- Kompetencje językowe i komunikacyjne związane m.in. z wiekiem biologicznym użytkowników języka, wykonywanym zawodem, wykształceniem.
- Zaburzenia mowy i języka (np. zaburzenia rozwojowe o podłożu neurologicznym, wady wymowy, werbalne i niewerbalne składniki komunikacji).

Możliwe jest także podjęcie innego problemu badawczego, związanego z indywidualnymi zainteresowaniami seminarzystów.

Konsultacje: środa, 15:15-16:45, p. 84

prof. dr hab. Zbigniew Kopec
Zakład Poetyki i Krytyki Literackiej
zbigniew.kopec@amu.edu.pl

Seminarium magisterskie

Przedmiotem naszego zainteresowania będą te utwory literackie z XX i XXI wieku, w których w różnych proporcjach dochodzi do głosu równocześnie opowieść pisarza i opowieść etnografa (lub etnologa). Takie utwory mogą być literacko opracowanym źródłem wiedzy etnograficznej (i etnologicznej) lub literaturą zawierającą informacje etnograficzne czy etnologiczne (np. o społecznościach żydowskich, romskich, dawnych i współczesnych mieszkańcach Bieszczadów, Beskidu Niskiego, Huculszczyzny, mieszkańcach pogranicza). Przedmiotem refleksji będą też pytania, czy do tego rodzaju prozy można zaliczyć utwory, których bohaterki/bohaterowie należą np. do drobnomieszczaństwa lub tzw. „marginesu społecznego” oraz czy i jak można w takiej perspektywie czytać utwory wpisujące się w nurt wiejski literatury polskiej.

Interesować nas będą zarówno spojrzenia odautorskie jak i refleksje bohaterów (którzy np. wracają z kraju o zupełnie innej kulturze do ojczyzny, której wcześniej nie widzieli).

Analizowanym materiałem będzie proza fikcyjna, poezja oraz reportaże (np. przedstawiające odległe kulturowo społeczeństwa).

Interesować nas mogą również utwory, których bohaterami są przedstawiciele konkretnych grup społecznych, np. nauczycieli.

Literatura oglądana w takiej perspektywie ma szansę pokazywać rzeczywistość w perspektywie lokalnej i prywatnej (mikrohistorie), a też jako historia Jej (herstory) i Jego. Oczywiście, na seminarium będą mile widziane również wszelkie inne interesujące propozycje.

Konsultacje: środa, 15:15-16:45, s. 223

prof. UAM dr hab. Jacek Nowakowski

janow@amu.edu.pl

Pracownia Badań Literatury i Kultury Niezależnej

Dawne i nowe związki literatury, filmu oraz innych sztuk

Tematyka seminarium dotyczy wielorakich zagadnień związanych z wzajemnymi relacjami literatury, filmu oraz sztuk plastycznych. Prześledzimy związki literatury, filmu oraz takich sztuk jak, na przykład, malarstwo, grafika i komiks. Szczególnie interesować nas będzie problematyka adaptacji filmowej różnych dziedzin sztuki, sposoby transferu znaków literackich na filmowe i odwrotnie, zarówno w sferze teoretycznej, jak i praktycznej. Podczas seminarium analizie poddane zostanie także zmieniające się rozumienie autora w literaturze i filmie. Zastanowimy się także, czy przemianom współczesnej literatury i sztuki – światowej i polskiej – towarzyszą analogiczne metamorfozy kina. W jakim stopniu są od siebie zależne, jak się inspirują i przenikają.

Zainteresowanych udziałem w seminarium proszę o kontakt mailowy:
janow@amu.edu.pl

Konsultacje: środa, 15:15-16:45, s. 224

prof. dr hab. Anna Piotrowicz
anna.piotrowicz@amu.edu.pl
Zakład Frazeologii i Kultury Języka Polskiego

Językoznawcze seminarium magisterskie

Zapraszam Studentki i Studentów zainteresowanych takimi problemami badawczymi, jak:

- nowe socjolekty i profesjolekty (na podstawie postów zamieszczanych w mediach społecznościowych, na forach skupiających członków danej wspólnoty komunikacyjnej itp.);
- socjolekt uczniowski/studencki dawniej i dziś (wyniki badań ankietowych w konfrontacji z leksyką starszą – ze słowników gwary uczniowskiej/studenckiej);
- pokoleniowe zróżnicowanie leksyki i frazeologii (na podstawie badań ankietowych, wybranych dzieł literackich, źródeł internetowych itp.);
- portrety komunikacyjne osób publicznych;
- słownictwo i frazeologia życia towarzyskiego (na podstawie materiałów z czasopism dla określonych grup odbiorców);
- nowe słownictwo w wybranych polach tematycznych (np. kosmetyczne, odzieżowe, kulinarne, związane z urządzaniem wnętrz, zakładaniem ogrodów, organizacją ślubów i wesel itp.);
- wyrazy modne dawniej i dziś;
- język mieszkańców Poznania;
- język mieszkańców innych miast w Wielkopolsce;
- grzecznościowe zachowania językowe współczesnych Polaków (na podstawie badań ankietowych bądź źródeł internetowych);
- grzecznościowe akty mowy w prozie XIX–XXI wieku;
- odzwierciedlenie zjawisk charakterystycznych dla współczesnej polszczyzny w języku najnowszej polskiej prozy.

Możliwe jest także podjęcie innego problemu badawczego, związanego z indywidualnymi zainteresowaniami Seminarzystów.

Konsultacje: wtorek, 13:30-15:00, s. 227

prof. UAM dr hab. Barbara Sobczak

barbara.sobczak@amu.edu.pl

Zakład Retoryki, Pragmalingwistyki i Dziennikarstwa

Analiza dyskursu publicznego

Na seminarium zapraszam tych z Państwa, którzy zainteresowani są analizą współczesnego dyskursu publicznego, zwłaszcza takimi zagadnieniami, jak: struktura komunikacji i komunikatów perswazyjnych, perswazja i manipulacja w mediach, medialne obrazy świata, strategie retoryczne w dyskursie publicznym, język propagandy politycznej, problem wykluczenia i mowy nienawiści, mediatyzacja komunikacji. Będziemy się odwoływać do różnych metod i perspektyw badawczych, z naciskiem położonym na analizę retoryczną i pragmalingwistyczną. Badanie dyskursu jest obszarem badań interdyscyplinarnych, dlatego będziemy sięgać też do teorii psychologicznych, socjologicznych, antropologicznych czy politologicznych.

Zapraszam Państwa do pracy analitycznej na różnorodnych tekstach funkcjonujących w przestrzeni publicznej: od telewizyjnego newsa, przez videoblog po hasło na proteście.

Konsultacje: środa, 15:15-16:45, s. 228

prof. UAM dr hab. Marek Wedemann
marek.wedemann@amu.edu.pl
Zakład Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski

**Pisanie *Hamleta*. Studium Stanisława Wyspiańskiego na tle młodopolskiego
hamletyzmu**

Studium o *Hamlecie* Stanisława Wyspiańskiego przyjęło się uważać w pierwszym rzędzie za znakomity autokomentarz do jego własnej twórczości dramatycznej i teatralnej. Tymczasem sam poeta zaznaczył dobitnie już na wstępie swoich rozważań, że interesuje go „*Hamlet*, którego Szekspir napisał”, a ściślej: „Szekspir, który *Hamleta* pisał” oraz sposób, w jaki „Szekspir pisał *Hamleta*”. Utwór Wyspiańskiego stanowić miał przy tym nie tyle nowy komentarz do elżbietańskiego dramatu, ile definitywną realizację zamysłu Szekspira, zrekonstruowanego dzięki „wniknięciu w akt twórczy innego artysty” (Ewa Miodońska-Brookes), zgodnie z założeniami młodopolskiej krytyki subiektywnej, postulującej utożsamienie z „podmiotem występującym w dziele” (Michał Głowiński).

Seminarium poświęcone będzie konfrontacji ambitnego projektu Wyspiańskiego z hamletowskimi filiacjami w utworach innych twórców Młodej Polski, będącymi tematem monografii Hanny Ratusznej pt. *Cień Hamleta – tropy szekspirowskie w literaturze przełomu XIX i XX wieku* (Toruń 2018).

Niezależnie od powyższego tematycznego sprofilowania w ramach seminarium będzie można przygotować prace na inne tematy związane z literaturą pozytywizmu i Młodej Polski lub z jej późniejszą recepcją (także w obrębie innych sztuk).

Konsultacje: środa, 15:15-16:45, s. 227